
nyolc vers

FOKY ISTVÁN

BIZTATÓ

Igyál, Apám, hogy
bor-véred újra lángra kapjon!
Dolgozz, Apám, hogy
izmod szakadjon. Kapálj, Apám,
jeges esőben,
attól sorvad a májad. Egyél, Apám,
ott lent gyökeret, szarkalábot!

Igyál, Apám, hogy
bor-véred újra lángra kapjon!
Ordíts, Apám, hogy
szíved szakadjon. Kaszálj, Apám,
agyat forraló napon,
attól görbül a hátad. Hidd el, Apám,
hogy ott fenn jól csináltad!

Igyál, Apám, hogy
bor-véred bennem lángra kapjon!
Segíts, Apám, hogy
erősödjön a hangom. Biztass, Apám,
veled maradnom,
csontból gyökeret ereszték. Szeress, Apám,
és egyszer ott lent én megkereslek!

KÉSEI KÖNTÖS

Egyszer azt mondta nekem,
egyszer H. azt mondta nekem,
hogy csak menj közéjük, s
akkor szótlépnek, izeidben
marcangolnak dühödten
húscafatokra.

Felkötöttem én akkor
Anyám Mária-kendőjét,
hogy legyen mibe törölnöm
izzadságomat, vastagabbra
éreltem talpamon a bőrt,
hogyha futnom kell, szabad
legyen előttem az út.
Néhány éneket tettem gyömbérrel
és sáfránnyal zsebembe
a szurdokokból, hogy véletlenül se
fogyjak ki a dalból, mikor halálra
gyötörnek. A mellemben
fickándozó agyam szegénynek való
és árokpartra kívánckozó
csikos pregacsába csavartam, hogy
egykor hazatérjek. Végül a
középzárt e-met emeltem
a Kopasz hegynél is magasabbra!

H.-nek igaza volt!
H., Te akkor nagyon igazat mondtál!
Mert az történt velem, hogy
másnak kellett a Mária-kendőm
divatos vállterítőnek,
lenyúzták talpamról a bőrt
betűk alá pergamennek,
énekeimet átírták örömdalokká, és
a mellemben izzó agyam
éhségüket csillapította. A cifra
pregacsát falaikra
dísznek akasztották, hogy takarja
a véres freskót, csupán
egyet nem tudtak elvenni tőlem:
a Kopasz hegynél magasabbra emelt
középzárt e-met!

ANYÁM! Kései köntösben jöttem
vissza a szurdokokba
újabb Mária-kendőért, régebbi
dalokért, szilajabb húsdarabért
a mellemben, hogy

MEGÁLDJ!

ZOKOGJ ÉRTEM TE HÜSÉGES BORANYAI
ANYÁM! Te, az egyetlen asszonyban
két asszonyt lakozó,
te értem remegő vérem, mert
az énekszóval virrasztók térítését
másképp nem vállalhatom!

A bérem megkaptam, de
megyek vissza holnap és
holnapután is megifjodni közējük,
hogy csontos öklöm rügyeiből tavasszal
ránk ne a BALSORS fakadjon!

ZOKOGÓ

Nálunk álltukból dőlnek ki
az emberek. Aztán csak megmossák
őket gyökérkefével a hegyi kosztól,
feladják rájuk egyetlen
ünneplősüket — abban ígértek
örök hűséget
egykor valakinek —,
hogy ne mondhassa a deszka:
kutyát tettek közéje!

Nálunk jöttükkor nem ordítanak
az emberek, és nyugtukban sem
csikordul dühtől tajtékosan
foghíjas morzsolójuk.

Temetés van a Vihar sarokban!
Rendszerint abból az irányból
szokott koppanni a jég, csapni
a villám.

A Vihar sarokban minden nap
délutánjára esik egy temetés, és
minden hét keddi napjára — mert
azon a napon tartják ott
a nászt —,
egy-egy éjjeli születés jut.
Baranyában lehetőleg csak éjjel
hozzák az anyák gyerekeiket a világra,
mert nappal kapásan
vagy permetes lével a háton
muszáj a békétlen hegyet járni.

Mondjátok csak, mi lesz velünk,
ha naponként csak temetni járunk,
de szülni hetenként — azt is
szorultában —
csak egyszer szabad?
Mi lesz belőlünk?

Bor-vérünk lörévé válik, s
oda lötyinthejtük keszeg
malacoknak, hogy gömbölyödjének,
és legalább azokból falhassunk
kedvünkre az utolsó toron?

**NE ÍGY! Ne így VÉREIM! Ne ilyen
búsüveges szemmel! Ne szegre
akasztott szeretettel, ne
egyetlen gúnyában, kemény szó
nélkü! Ne püffedten a termékeny
ölű homoktól futamodva, ne
örökmécses nélkül a kihűlt szív
kallanában, ne
gyalulatlan deszkára bukva,
ne így a Vihar sarokból,
DE ODA MONDVA!**

Mert másoknak hárompapos halottas
mise járja, mások felett nagy és
kis családok, ismerős ismeretlenek
megjátszott gyászban.
Másokért zokog a bölcső és a
nyálasra korhadt koporsó,
a betűvetők azon rimáinkodnak
mások felett, hogy a nagy Ó volt az
utolsó, másokat hamvasztanak,
szilkébe rakják,
sorolják gödrük fölé az
érdemeket, másokért a napos
kisdud harmatcseppnyi szíve
is megszakad, másokról
újságok úrhatnámként írnak, s
teljes oldal
a gyász azon, mások halott
porához a rádióból, tévéről
szólnak, és megindulnak
értük a tengerek, mert tengeren
túlról is van érkezésük búcsúzni
tőlük a gazdag, de kívülre szakadt
szegényeknek!

Utolsó mosolyában kikeményített halott
fekszik Kiskőszeg és Darázs között
a Vihar sarokban!
EGY NAGY NAMÁRMOST HALOTT!
Nem feketét veszek fel hozzá, hiszen ott
a halál öröm, és
az elmúlásban mindenki egyforma!
Nem feketét veszek fel hozzá, hanem
a mindennapimat, magamat
a szurdokokból, dalaimat a
homokból, leköpött fintoromat
anyámból, mert
a **NAGY HALOTTNAK** ott a Vihar sarokban
nem jár hárompapos gyászmise, felette
se nagy, se kis családok, se
ismerős ismeretlenek nem szorulnak
megjátszott gyászba, nem zokog érte
a bölcső és a nyálasra korhadt koporsó,
aki betűt vetett neki, nem azzal jön, hogy
Ó az utolsó,
a **NAGY HALOTTAT** nem hamvasztják,

földi maradványait dióhéjba se
rakják, sorolni sem fogják az
érdemeit, érte nem dobban
a kised egynapos harmatcseppnyi szíve,
nem kerül lapba halálának híre
teljes oldalon gyászkeretbe, hozzá
a rádióból se szólnak, tévéről se
tereketnek, és nem indulnak meg érte
a tengerek, hiszen
tengeren túlja már régen porlad!

Zokogó!

Zokogj, zokogó, a húsdod égetve,
mert az elmúlásban mindenki
egyforma!

Örök nyugalom neki...

Zokogj, zokogó, miattunk, akik
elmenni állunk naponként sorba!

Zokogj, zokogó,

ÖRÖK NYUGALOM NEKÜNK...

HÍVOGATO

Boriskákat hoznám ide,
hoznám, de hoznám, persze velük
még nem lesz érkezésem
szólót velő népem. Mert a
Boriskák nagylányok lettek,
és szüzességüket
féltve négy fal között,
tapétás micsodáikban őrzik!

A Boriskák azok, akik a nevetekben
firkálnak agytudományról, pedig
ugye hogy szeretnétek, ha a kellemes
nagylány egyszer itt vágná bele
nyelvének kapáját a szülőföldibe
a ti pásztáitokon? ... Hívogatom őket,
azért szólni, enyves lábizzadságokról
tudnak ők szólni bitorul meg dalolni
bezárt füttyösként a várfalak alól!

Hahó! Én szólok, Bori- skák! Véreink!
Csak erre fogjátok már egyszer
nyelvetek rúdját, hiszen
itt helyben szeretnének látni
szurdokos mindannyiunkat a Jugoszláv
magyar nyelv nevében! Töletek akarják
hallani szívet hasító hajnali
dalikázás előtt, hogy kenyér-e vagy
könyér-e nálatok az élet!

KIULT AZ ÖREG A KÖRE

Pirkadatkor kiült az Öreg a köre.
A köre. Szőlőtőkék közé. A mezsgyeköre.
Arcának párnáin ránc-cérnák.

A Karasicát nézte az Öreg.
A köről. Szőlőtőkék közül. A mezsgyeköről.
Füstölve várta rügyének bimbóját.

Mikor az első sugár kibukott,
ing meg nadrág jött a hegyi úton,
harmat-csillagot gyűjtött a talpa.

Gurult csak szálfegyenesen,
pedig gömbölyded volt a kis pufók,
reggeli festmény volt az arca.

Csontok roppantak. Felállt az Öreg.
A köről. Szőlőtőkék közül. A mezsgyeköről.
Bicskát nyikkantottl ébredésre ötarcú keze.

A gyerek meg csak a nyomában,
lépésre lépést vigyázva, hogy
lássa, mint kell dolgozni vele.

Metszeni vitte az Öreg a gyereket,
ébredő venyigét sajdítani, hogy
sebéből fogamzós életbe fusson.

S elvitte őket az álmos szemű hegy,
kibukott teljesen a Nap,
és nagyot kiáltott a szőlős púpon.

KOPÁCS

Arrafelé a pákászoknak már
leollózták a szárnyait,
pontyborítgató kosárba rakták
őket, minden hálót a szélnek
eresztettek, és négyzetes bőrükből
kihullott a tavaszoló vakolat.

A csónakokat mosószékké
alakították, és most
naphosszat csak mossák
száraz lelküket csontfehérre.

A Kopácsoló fokon nem muzsikálnak
többé a gébicsek, fönt a rezdülés
nélküli égvízben
kárókatona terelgeti felhő-bárányait.
Esőváró ballag a sípoló tüdejű
töltésen, és a drávai szél
belehuhog csónadrágja szárába.

Kopácson a szívek se kopácsolnak,
csupán a paradicsomukat öntözik
verejtékükkel a földnek döfött fejű
asszonyok, miközben
az örök Paradicsoméért káromkodnak.
Egyszer este lesz,
és a vízbe hullik egy nagy kézikosár
Fiastyúk.

VINCELLÉR A BIKUS MELLŐL

Csuma bátyám, miről ordít a bor
olyan haragosan, ha forr? Miről
jajong asztali citerátokon ott
a Bikus csörgedező ágya lábánál?
Felelj hát, öreg vincellérem!

Nem bor az, fiam, vér az, fiam,
most szedtük szemgolyónyi
bogyókból. És a hangoskodása, a
zubogása, a zokogása, mind-mind
zárva van rendesen pántolt hordók
éjjelében.
Ne siess, fiam, ne siess erre,
mert ha őszirózsát kapsz a melledre
lányos köszöntőnek, mire fölvirradsz,
láttni fogod, hogy seb az, amibe
temetkezhetsz, amiből megszülethetsz.

Nem bor az, fiam, vér az, fiam,
egy háromszöges határ
bezárt verejtéke.

LEVÉL ÉS VÁLASZ

Ez a levél adassék Haba Vince bátyámnak, Leányvárba. Köszönetemet és magam ajánlását, vitéz Bátyám! Írok az egészségem felől, mint ahogyan azt távozásomban meghagyád. Azzal aztán emberséggel lennék, amit viszont óhajtok kegyelmednek. Olyan időkre van kilátás, hogy véreink rontással gondolnak Ránk, mert tegnap a kelési ima után elindultak fészükéből, és hamaros érkezésüknek vettük hírét. Irányomban ne gondoljon Kegyelmed remegéssel, mert Boranyából szakadt véremben igazvást megbízhatok. Hanem aki istenünk van, mi buzgósítja véreinket Ránk, erre vélem feleletének érkezését, vitéz Bátyám! Hiszen nem kötöttük le oldaluk mellől kitűnő Fringia-kardjukat, és szabljuk fölül a bőrpoharat. Mégis ránk acsarkodnak, de bár volna érkezésük annak miéértjére is. Vitéz bátyám, hamarsággal választ juttasson nekem. Írjon énnékem az egészsége felől, hogymint van. Evvel isten tartsa Bátyámuramat. Levelem kelt Péterváradon, Szent György hava negyedik hétfőjén. a. d. 1971. Foky István.

Ez a levél adassék Foky István atyámfia, Péterváradba. A magam ajánlását, atyámfia, és buzgósítsa véred a türelem alamizsnája. Csináljon föléd fészket az alkalmas idő, hogy önnön véreink rontását csillapító madarak fészkeljenek abban, ti pedig ne vesződjétek buzgón a bajra való készülődéssel. Mert jaj volt tegnap is és holnap is az lesz azoknak az étke, akik véreik dikóján hálva akartak s akarnak szeretni, szeretkezni a féktelen idővel, dúskálni mások szerzeményében, temetni ott, ahol különben nászt kellene ülni s kardot izgatni azon, hogy attól a megfelelőt kapni, aki szomszédod vagy rosszabbik esetben a fél karod. Atyámfia! Akikről írtál, nem is kelési, hanem nyugvási ima után indulatoskodtak feléd, és fogd ésszel, mit adhat az olyanoknak a szorgos idő, aki a napi szorgalom után érkezik véreire érkezni? Ugye, balgaság még gondolni is rája? Ezért keményítsétek szívetek konyháján a láncokat, a kardokat nem letenni még nyugváskor sem, és a sólymok csak fél szemükre pihenjenek karjaitokon. Szedjétek össze az erdőn a rőzsét, szalmátokat csak föl a garatra, a konyhaházban mindig gondoskodjon a láng, s akkor, nekem kedves atyámfia, jöhet Rátok akár a Tél is. Mert az ha beáll legelni erre az egyenes földre, akkor a tüzes vas nem gondol házasodár fenevadként a fejetekre üzeni égnek haragos gondolatával. És ha mégis történése érkezne sötét sejtelveidnek, akkor, nekem kedves atyámfia, ki a szemetek üregéből, ne féljétek minden szépségeket lángra vetni, kován taplót acéllal csettintsetek, még ha oda vész lőtt sólyomként az utolsó jajotok is szájatokból. Mert tudjátok, Leányvárban is állnak már a zászlók, kürtöket agyagból toboroztunk, csontból gyilkot míveltünk, és nincs sajgó vállunk véreinktől való elhullásunk gondjára. Ha ott nálatok netalán be is fészkel a csóka, de itt, itt olyanforma dikót készítettünk neki, hogy tavaszra nem fakadhat belőle rontás a békésekre. Ezért írák, kedves atyámfia, csak emelni

eléje a sóőrölt, mert só nélkül nem lehet,
és amikor megszagolja, akkor
dobanni véle oda, ahol legjobban
szakad a csont. Vitéz Atyámfia,
hamarsággal választ juttass nekem,
írd énnékem egészséged felől,
amit a napok megrongáltak. Evvel
isten tartson, Atyámfia. Levelem
kelt Leányvárbán, Szent György hava
utolsó szombatján. a. d. 1971. Haba
Vince.